

Vintsina via Mukanda Uetu ua Viuano via Muono Uetu Vakua Kilistu na Vipanga Vietu

5-11 YA OUTUBRO

**VUPITE VUA MU LIZI LIA NJAMBI | EZUNDU
31-32**

“Tinenu ku via Mahamba”

w09 15/5 11 ¶11

Tualelenuho ku Kola mu Lutsilielo—“Litangua lia Kama lia Yehova li li ha Hiehi”

¹¹ Ku niunga vi tue ku lilongesa mu Visoneka ci hasa ku pua ca cikalu, cikuma-kuma nga tuli mu visoti. Ca ku muenako, mu nima ya ntsimbu ya indende tunde ha patuilile Yehova valsaleli ku vundungo ku Ingito, valsaleli va “lizungile na Mosesa, na “ku eseka Yehova.” Omo lia vika? Omo lia ku zeneka mema a ku nua. (Ezu. 17:1-4) Kaha mu nima ya ku linga litavasiano na Yehova nguavo “mezi ose a na handeka Yehova tu ku a linga,” ka mua hitile cipue vene vingonde vivali, va pokuele lisiko lieni ku tuala ha ku lemesa mahamba. (Ezu. 24:3, 12-18; 32:1, 2, 7-9) Vuno va lemesele mahamba omo lia ku ivua liova muomu Mosesa ua simbuile ku Muncinda ua Holeve ni? Vuno va singaniekele nguavo mu ku linga Mosesa uze ua vohielele mu ku imika mavoko eni uahi, vakua Amaleke va keza naua mu ku va Luisa na ku va vula ni? (Ezu. 17:8-16) Citava vikevio, vunoni ambe nga kati vikevio, valsaleli “ka vononokele.” (Vili. 7:39-41) Paulu ua mamuine Vakua Kilistu va ‘litakame’ linga kati ‘va uile mu ciizilila ca ku muesa lisino’ ci va uililile valsaleli mu va vuile liova lia ku kovela mu Cifuti ca Cikulaheso.—VaHe. 4:3, 11.

w12 15/10 25 ¶12

**Ononokenu Njambi na ku Tambula Vivezikiso
ku Vikulaheso Vieni**

¹² Ha ntsimbu ize vene Yehova ua putukile ku lingako mutamba ueni ku litavasiano, mu ku tungisa mbalaka ya viuano na vasasendote, vize via tavesele vantu vakua vupi va hase ku likuata nenii vusamba. Vunoni valsaleli va suvile vuasi

ku lihana cavo kuli Njambi na “ku sangumuna Mukua ku Lela ua Isaleli.” (Visa. 78:41) Ca ku muenako, omo Mosesa ua kele na ku tambula masiko ku Muncinda ua Sinai, valsaleli va vuile cisulila ca ku lavelela Mosesa ngeci va likelele ku tsiliela muli Njambi. Kaha va singaniekele ngecize Mosesa na va sevunuka, ngeci va pangele ngombe ua olu na ku handeka nguavo: “Ava va kevo vanjambi vove, A Isaleli, va ku fumisile ku cifuti ca Ingito.” (Ezu. 32:1, 4) Kaha va lingile cimo cilika ci va lukile nguavo “ciuano kuli Yehova” na ku putuka ku tsikamena kamponia uaco na ku linga vikombelo. Omo Yehova ua vi mune ue lekele Mosesa ngueni: “Va na tanguka vuasi ku njila ize i nja va sikile.” (Ezu. 32:5, 6, 8) Ca vusiuia ku handeka nguetu, tunde haze, valsaleli va putukile futisi ya ku likuminia viuma kuli Njambi vunoni mu nima yaco va viana ku vi linga.—Num. 30:2.

w18.07 20 ¶14

‘Iya Ali ku Mutamba ua Yehova?’

¹⁴ Valsaleli va tantekeya nguavo ku lemesa tumponia ca pua vupi. (Ezundu 20:3-5) Vunoni na ntunda yahi, va putukile ku lemesa muana ngombe ua olu! Vutuhu va tsihile lisiko lia Njambi, va liongele vavene mu ku singanieka nguavo kasi va li ku mutamba ua Yehova. Kaha Alone ua ndunguile mu ku sana ku lemesa caco ngueni “ciuano kuli Yehova”! Vati ua lingile Yehova? Ua lekele Mosesa ngueni vantu “va na lipihisa” na ku “tanguka vuasi ku njila” ya va sikile. Yehova ua tenukile cikuma-kuma, ua tondele vene na ku nongesa Isaleli yose.—Ezundu 32:5-10.

Ku Hindu Vupite vua mu Lutsilielo

w19.12 3 ¶14

‘Kua Kala Ntsimbu’ ya ku Pangna ku Huima

⁴ Vuno ku fuitangana ca Yehova na Yesu via muesa ngecize ka ca tondekele ku huima ni? Houe. Yehova ke ku zeya, ngeci ku huima ka ca

tondekele kuli ikeye. Vutuhu Mbimbiliya ya han-deka nguayo Yehova “ua huimine” mu nima ya ku tanga melu na mavu. (Ezu. 31:17) Vunoni eci ka ca lombolokele ngecize ua huimine omo lia ku zeya, houe. Ca lomboloka, ua ci likelele ku panga linga a ci viukilile na vize via tangele. Yesu neni ua lingilemo. Vutuhu ua fuitanganene mua kele hano ha mavu, vunoni ua sileko imo ntsimbu ya ku huima na ku livuisa ndzolela na vavusamba veni.—Mat. 14:13; Luka 7:34.

w87 1/9 29

Vihula via Vakua ku Tanda

Muntu nga ali mu visinganieka via Njambi kaha na mu tava (ni nguetu na haka lizina lieni “mu mukanda ua muono”), eci ka ca lombolokele ngecize muono ua ya-ye a ka u uana vene mueka muahi, houe. Ca ku muenako, ku tuala ha valsaleli Mosesa uehuile Yehova ngueni: “Nga u tava ku vecela vupi vuavo—kaha nga katimo, nji zimangane, nja ku vundila, ku mukanda uove u u na soneka.” Kaha Yehova ua mu kumbuluile ngueni: “Uze na vulumuna kuli ange, ikeye nji ka zimangana ku mukanda uange.” (Ezu. 32:32, 33) Eci ca muesa ngecize, ambe vene nga Njambi ua soneka laza lizina lia muntu mu “mukanda” ueni, muntu uaco citava a muese lisino na ku likela ku pangela Njambi. Kaha nga muntu a lingamo, Njambi a hasa ‘ku zimangana lizina lieni ku mukanda ua muono.”—Ku-Solola 3:5.

OUTUBRO 12-18

VUPITE VUA MU LIZI LIA NJAMBI | EZUNDU 33-34

“Vifua via ku Komouesa via Yehova”

it-3 98-99

Lizina

Viuma via ku tanga via muesa ngecize Njambi kua kala, vunoni ka via soluele lizina lieni. (Visa. 19:1; Loma 1:20) Ku tantekeya lizina lia Njambi ka ca lombolokele lika ku tantekeya lizina liaco, houe. (2 Miz. 6:33) Vunoni ca lomboloka ku tantekeya Ivene lizina liaco, na vutumbe vueni,

vipanga vieni na vifua vieni ngue mu va vi soneka mu Mbimbiliya. (Setekesenu na 1 Vam. 8: 41-43; 9:3, 7; Neh. 9:10.) Evi tu vi muena kuli Mosesa, uze ya tantekeyele Yehova ‘ku lizina lie-ni’ ni nguetu ua mu tantekeyele mu vutuntu. (Ezu. 33:12) Mosesa ua kele na civezikiso ca kama ca ku mona vumpahu vua Yehova na ku ivua ‘ku zimbula ca lizina lieni.’ (Ezu. 34:5) Ku zimbula caco, ka ca puile lika ku tambeka lizina lia Yehova vintsimbu via vingi, houe, vunoni ca puile ku solola vifua via Yehova na vipanga vieni. “Yehova, Yehova, Njambi mukua cikeketima na mukua kavumbi, a livandeka ku vutenu, ua lana ngozi, na vusunga; a niunga ngozi ku makulukazi, a ecela vuhenge na vivulumuna na vipi; kaha na hamo hahi a sompela vulemu mukua mulonga, a hetesa vipi via vaise ku vana, na ku vana va vana, ku lizimo lia mu citatu neli lia mu ciuana.” (Ezu. 34:6, 7) Kaha muaso ua Mosesa ua mezi “nji ka ambulula lizina lia Yehova” ua solola vilinga via Njambi na Isaleli na ku langu-lula vifua vieni.—Ndeu. 32:3-44.

w09 1/5 18 ¶3-5

Omo Yehova ua Languluile Vifua Vieni

Vifua via katete via lombolola Yehova ku tuala ha vuntu vueni ngueni: “Njambi mukua cikeketima na kavumbi.” (Cinimbu 6) Umo Mulongisi ua Mbimbiliya, ngueni lizi lia ciHevelu li va tumbula nguavo “cikeketima” lia muesa “ngozi ya kala nayo Njambi ku vangamba veni, ngue ize ye ku muesa cisemi ku vana veni.” Lizi “kavumbi” lie-manena “cifua ce ku livuilamo muntu ku mutima mu ku kuasa mukuavo ali mu visoti.” Mua vusunga, Yehova a tonda tu tantekeye ngecize ue ku tu niunga na cilemo ca kama na ngozi, ngue cifua ce ku niungilamo cisemi vana veni.—Visa. 103:8, 13.

Mu nima yaco, Yehova ua handekele ngueni “a livandeka ku vutenu.” (Cinimbu 6) Eci ca lomboloka ngecize ka kele na vuasi mu ku nienguela vangamba veni. Vunoni, ua kala na lukakatela ku visevuka viavo kaha ue ku va hana ntsimbu ya ku aluluka ku vipi viavo.—2 Petulu 3:9.

Njambi ua tualeleho ku handeka ngueni “ua lana ngozi na vusunga.” (Cinimbu 6) cilemo ca lukakatela ni nguetu cilemo ka ce ku hua ca pua cifua ca ku lifuila ce ku likata naco Yehova na vangamba veni, kaha ku likata caco ca kola, ca ya-ye. (Ndeutelonomi 7:9) Yehova ikeye naua ndundzi ya vusunga. Ke ku kuisa kaha nenii ka ci tava ku mu kuisa. Kaha mu ku linga ua pua “Njambi ua vusunga” tu hasa ku kulahela viose vie ku handeka hamo lika na vikulaheso vieni via ku lutue.—Visa. 31:5.

w09 1/5 18 ¶6

Omo Yehova ua Languluile Vifua Vieni

Vusunga vukuavo vua kama vua muesa ngecize Yehova ua tonda linga tu mu tantekeye vua pua ovu, ue ku ecela “vuhenge na vivulumuna na vipi.” (Cinimbu 7) Yehova ua kala “na vuasi mu ku ecela” vakua ku aluluka. (Visamo 86:5) Ci-kuavo naua, Yehova ke ku hana kasitiku kuli vakua ku linga vupi. Kaha ua lomboluele naua ngecize “na hamo hahi a sompela vulemu mukua mulonga.” (Cinimbu 7) Vunoni mu ku pua Njambi ua ku lela na vuoloke ka ka tavesa vakua vupi va tualeleho. Vuovuno ni ku lutue, vilinga viavo via vipi vi ka va kava.

Ku Hinda Vupite vua mu Lutsilielo

w04 15/3 27 ¶5

Vimpande via Tsimana mu Livulu lia Ezundu

33:11, 20—Vati Njambi ua handekele na Mosesa “cihanga ku cihanga”? Aa mezi a muesa ku likata ca kala ha ku simutuila cito na meso na muntu. Mosesa ua handekele na umo muluua ua Njambi kaha na ku tambula masiko a Yehova ku hitila muli ikeye. Vunoni Mosesa ka muene Yehova, muomu na umo ‘muntu uahi a hasa ku mona Njambi na ku tualelelaho ku yoya.’ Kaha Yehova nenii ka handekele mpundu cito na meso na Mosesa. Muomu ngue mu ya muesa Ngalata 3:19, masiko “va a tumine hali tungelo ku livoko lia li-hako.”

w98 1/9 20 ¶5

Tuamekenu ku Lutue Vize via Pande ku Kala ku Lutue!

Lutatu mu muaka, nkala kalsaleli ni mukua ku lisuka ua pandele ku lisolola kuli Yehova. Cingi ca mitue ya vindzivo va kele na ku linga cose mangana vaye na vampuevo vavo na vana ku viuano viaco, muomu va tantekeyele ngecize ku lingamo ci ka va kaniamesa mu lutsilielo. Vuno-ni iya ua kele na ku niunga vindzivo viavo na mehia mu ntsimbu i va ile? Yehova ua kulahe-sele ngueni: “Muntu na umo uahi a ka sunguiya cifuti cove omo u kanduka mu ku soloka ku meso a Yehova Njambi yove lutatu ku muaka.” (Ezundu 34:24) Ca tondekele lutsilielo linga valsaleli va tave na mutima uose ngecize nga va tuameka via lutsilielo, ka va ka zimbalesa via ku ntsitu. Vuno Yehova ua puisilemo mezi eni ni? Mua vusunga vene ua a puisilemo!

19-25 YA OUTUBRO

VUPITE VUA MU LIZI LIA NJAMBI | EZUNDU 35-36

“Va va Viukisilile mu ku Puisamo Vipanga via Yehova:”

w14 15/12 4 ¶4

Yehova ue ku Vezikisa mua Kama Vakua ku Lihana

Via vuisile cikuma Yehova ndzolela kati vuana vu va kele na ku hana vakua ku mu pange-la, vunoni cimbembesi ca ku lihana ci va kele naco. Va vuile naua cizango ca ku hana ntsimbu na ndzili. Mbimbiliya nguayo: “Vampuevo vose va kele na mutima ua mangana vosele na mavoko avo.” Cili vene “vampuevo vose mitima yavo ya va lingisile mu mangana vosele maka a vampsombe.” Cikuavo naua, Yehova ua hanene Mbezalele ‘mangana, mana, na ciningi, na vipanga.’ Mua vusunga Njambi ua sulisile Mbezalele na Oholiave vutongue vu va tondekele mu ku puisamo vipanga viose via va kundikile.—Ezu. 35:25, 26, 30-35.

w11 15/12 18 ¶6

Vakua Lutsilielo va ku Laza—Sipilitu ya Njambi ya va Tuamenene

⁶ Via solokelele Mbezalele via muesa ngecize ua yoyele ku matangua a Mosesa, kaha via muesa via vingi ku tuala ha cifua ci i hasa ku pangalamo sipilitu santu. (*Tandenu Ezundu 35:30-35.*) Mbezalele va mu hanguile ku tuamenena cipanga ca ku panga vitenga via mu tavenakulu. Vuno Mbezalele ua puile ngangula tele kanda eci cipanga ci hete ni? Halumo, vunoni, cipanga ca ku manusila ca lingile ca puile ku fumuna vakua Ingito vindopi. (Ezu. 1:13, 14) Vati honi Mbezalele ue ku puisilemo cize cipanga ca cikalu? Yehova ua mu sulisile “na sipilitu ua Njambi, mu mangana, na mu mana, na mu ciningi, na mu vipanga viose . . . mu ku panga ku vipanga viose via vungangula vua vuino.” Nkala vuana vua ku semuka navuo vua kele navuo Mbezalele sipilitu santu ya vu vuezelele. Kaha na Oholiave neni. Citava Mbezalele na Oholiave, va lilongesele vuino vipanga viavo, muomu ka va vi puisilemo lika, vunoni, va longeseleko na vakuvu. Cili vene, Njambi ua hakele mu mitima yaco cizango ca ku longesa.

w11 15/12 19 ¶7

Vakua Lutsilielo va ku Laza—Sipilitu ya Njambi ya va Tuamenene

⁷ Vukaleho vukuavo vua muesa ngecize sipilitu santu ya tuamenene Mbezalele na Oholiave ya puile ku kola ca viuma vi va pangele. Vitenga viaco va vi pangesele mu miaka 500. (2 Miz. 1:2-6) Mbezalele na Oholiave ka va sile mazina avo ha vitenga vi va lingile ngue mu ve ku linga cingi ca vakua ku panga viuma matangua ano. Vumpahu vua viose vi va puisilemo vua ile kuli Yehova.—Ezu. 36:1, 2.

Ku Hinda Vupite vua mu Lutsilielo:

w05 15/5 23 ¶14

Ku Tantekeya Vinjila via Yehova

¹⁴ Tuamekenu viuma via mu lutsilielo. Mu Isaleli yose na umo uahi ua pandele ku ecelela visoti

via ku muvila vi tanganese vipanga via mu lutsilielo. Valsaleli ka va pandele ku kundika miono yavo ku ku tonda lika viuma via ku ntsitu. Ngeci Yehova ua hanguile imo ntsimbu nkala simano ya ku tuala lika mana ku viuma via mu lutsilielo. (Ezundu 35:1-3; Numelu 15:32-36) Kaha naua nkala muaka, va hanguile ntsimbu ya ku pua na ku linga viuano via ku lela. (Levitiku 23:4-44) Vintsimbu viaco via kele na ku hana vantu vukovelelo vua ku livuluisa vilinga via ku komouesa via Yehova, vinjila vieni, na ku mu santsela vucili vueni vuose. Ku handeka via ku lihana cavo kuli Yehova, ca lingisile kasingimiko na cilemo cavo kuli Ikeye vi livuezelele, kaha va lilongesele naua vati va hasa ku endela mu vinjila vieni. (Ndeutelonomi 10:12, 13) Vitume vi va kele na ku tambula ku ntsimbu ize, vie ku kuasa vangamba va Njambi lelo lino.—VaHevelu 10:24, 25.

w00 1/11 29 ¶1

Vuhuanga vue ku Neha Ndzoleta

Singaniekenu ndzoleta i va vuile valsaleli. Vavusoko vuavo vavengi va yandelele mu vundungo na vuhutu vua ku linga nou ua vu muene uahi, ku Ingito. Vunoni va patukile kaha va kele na vupite vua vuingi. Vati honi va livuile ku mitima ku tuala ha ku muesa vuhuanga? Citava halumo va livuile nguavo vupite vuaco va vu hasele ku ndzili yavo kaha vua puile vuavo mpundu. Vuno ni mu va va vundilile ku hana vuana mu ku kuasa ku lemesa ca ku lela, va lingilemo na mutima uose kaha ca ku hona vunkondi. Muomu ka va suvile ngecize Yehova ikeye ua va kuasele ku uana vupite vuaco. Ngeci va hanene vupite vua vuingi, palata, olu, na vimuna. Mbimbiliya nguayo va kele na “mutima ua ku zangamo.” Mitima ya va sindiyile. Kaha cizango cavo ca va lingisilemo. Cili vene, vize vi va nehele via puile mpundu “cikombelo ca cizango kuli Yehova.”—Ezundu 25:1-9; 35:4-9, 20-29; 36:3-7.

26 YA OUTUBRO-1 YA NOVEMBRO

VUPITE VUA MU LIZI LIA NJAMBI | EZUNDU 37-38

“Mitula ya mu Tavenakulu na Vipanga Viayo mu ku Lemesa ca Yusunga”

it-1 95 ¶6

Mutula

Mutula ua insensu. Mutula ua insensu (“mutula ua olu” [Ezu. 39:38]) va u pangele na mavaya a akasia kaha va u fuikile na olu ha mitamba ya helu. Kaha ku mikulo yose ya kuilu va hitisileko muzengulule ua olu. Mutula ua kele na 44.5 cm mu vuihi na 89 cm mu vutuntuke, kaha ku vimbango viuana via kuilu kua kele “zimbinga.” Kaha va hakeleko maseka avali a olu, mua ku kovelesa mikambo ya ku u ambatela, mikambo yaco ya puile ya vi akasia ya ku fuika na olu. Maseka aco va a hakele limo sinia lino likuavo sinia lize, muintsi lia muzengulule ua olu. (Ezu. 30:1-5; 37:25-28) Kaha ha mutula uaco va kele na ku tsimikilaho insensu ya ku lifuila, luvali mu litangua, ku cimene na ku cinguezi. (Ezu. 30:7-9, 34-38) Vimo vinimbu via muesa ngecize va kele na ku pangesa naua vimo vitenga via ku kuata ku mavoko mu ku tsimikilaho insensu, kaha cimoneka ngecize navio vene va kele na ku vi pangesela hamo lika na mutula ua insensu. (Levi. 16:12, 13; VaHe. 9:4; Ku-So. 8:5; setekesenu na 2 Miz. 26:16, 19) Mutula ua insensu va kele na ku u haka mukati ka tavenakulu ku hiehi na ntanga ya ku vu kovelelo vua Hondo ya ku Hiana ku Lela, ngeci Mbimbiliya ya muesa ngecize mutula ua kele “ku lutue lua cikasa ca vukaleho.”—Ezu. 30:1, 6; 40:5, 26, 27.

it-2 390

Insensu

Insensu i va pangesele mu tavenakulu tele vali mu vindinda, ya puile ya viuma via ku liseza-seza via seho ya kama vi va lambuile vantu. (Ezu. 25:1, 2, 6; 35:4, 5, 8, 27-29) Yehova ua lekele Mosesa via tondekele mu ku panga insensu yaco ngueni: “Litentuile vihemba via ku lembuluka, situlake, na onika, na ngalembanu; vihemba via ku lembuluka hamo na vihemba via ku lumba via ku lela: kuli evi viose pezu imo lika;

kaha u ka panga navio vihemba via ku ntsimika, vihemba via ku nika ngue ku vuino vua mukua vihemba via ku nika, via ku tova na muongua, via ku zela mazilo via ku lela: kaha u ka tua vimo viavo vi pue via vindendendende, na ku vi haka ku lutue lua vukaleho mu mbalaka ya ciuaneno, kuze ku nji ka liuana nove: vi ka pua kuli enu via ku hiana ku lela.” Kaha mu ku va kuasa ku ivuisisa ku lifuila na ku lela ca insensu, Yehova ua vuezeleko naua ngueni: “Uose a ka panga via ku lifua navio, mu ku vi nika, va ka mu vatula kuli vantu veni.”—Ezu. 30:34-38; 37:29.

it-1 95 ¶4

Mutula

Mitula ya mu Tavenakulu. Mu va tungile tavenakulu, Yehova ua va lekele naua ngecize va tunge mitula ivali kaha ua va hanene viseteko. Mutula ua vikombelo via ku tsimika (u va lukile naua nguavo “mutula ua nkengelezi” [Ezu. 39:39]) va u pangele na mavaya a akasia ngue cikasa, vunoni ka ua kele na cifuiko cipue masima. Ua kele na 2.2 m mu vuihi, 1.3 m mu vutuntuke kaha na “zimbinga” mu vimbango viuana via kuilu. Kaha va u fuikile uose na nkengelezi. Kaha va kele na ku haka musalo ua nkengelezi “muintsi lia mu-kulo uaao” kaha ua “hetele ha kati kauo.” Kaha va pangele maseka auana na ku a haka ku hiehi na musalo ua nkengelezi, evi via lifua na maseka mu va kele na ku kovelesa mikambo ya akasia mu ku u kakula. Eci ca muesa ngecize halumo va puliasanene kuintsi lia mutula, sinia na sinia, linga va tsekekemo musalo ua nkengelezi kaha maseka a tuntukile sinia na sinia. Valongisi va Mbimbiliya vavengi ve ku singanieka ou mutamba ua cikasa mu vinjila via ku liseza-seza, vamo nguavo va pangesele maseka avali-avalii, limo ku sinia lia hambandza likuavo ku sinia lia mu kati ka mutula. Kaha va pangele naua vitenga vikuavo via nkengelezi ngeci mua, vivila, vikunduiso via muto, malonga a tu nkote a ku kuatela maninga a tusitu, vinguto via misomo via ku pangesa ku ntsitu na vitenga via

ku kuatela tuhia.—Ezu. 27:1-8; 38:1-7, 30; Num. 4:14.

Ku Hinda Vupite vua mu Lutsilielo:

it-1 36

Akasia

Miti ya akasia ya kala na vimbimbo via laha via soka ha mintango yayo. Kaha mintango yaco ye ku likoleka na mintango ya vi akasia vikuavo na ku lizika kumo. Ngeci mu Mbimbiliya vintsimbu via vingi ya pangesa lizi *shit-tim'* lia muesa vungi. Miti ya akasia ye ku kola ku tuvakana 6 ni 8 m vunoni ye ku soloka ngue ciputa. Ua kala na mafo a ku votsika ngue mangona kaha kue ku tukililila vintemo via vungolongombia na ku ima vimo vinkenienge. Kaha ua kala na viula via ku zivala via kola vie ku niunga muti ku vantu-kuizi. Evi vifua kaha na ku lisala ca vi akasia mu vindinda ca lingisile miti yaco i fuile vuino mu ku i pangesa tavenakulu na vitenga viayo. Va i pangesele mu ku tunga cikasa ca litavasiano (Ezu. 25:10; 37:1), mesa ya mbolo ya ku lekesa (Ezu. 25:23; 37:10), mitula (Ezu. 27:1; 37:25; 38:1), mikambo ya ku ambetela evi vikuata via-co (Ezu. 25:13, 28; 27:6; 30:5; 37:4, 15, 28; 38:6), vingundzi via ku kolekahoh ntanga (Ezu. 26:32, 37; 36:36), mavaya a tavenakulu (Ezu. 26:15; 36:20) na mikambo ya ku tokakanesa (Ezu. 26:26; 36:31).

w15 1/4 15 ¶4 Mua vi Tankeyele Ni?

Tutalelo tua lelo ka tua lifuile na tutalelo tua ku laza, muomu tua ku laza va kele na ku tu panga na vutale ngeci mua vunengu, halumo naua na nkengelezi, palata, olu, na palata ya ku pandakana na olu kaha na ku vulambesa cikuma. Ntsimbu ya katete i va tumbula katalelo mu Mbimbiliya ya pua ha ntsimbu i va tungile cihela ca katete ci va kele na ku lemesela valsaleli ni nguetu tavenakulu. Vampuevo va hanene tutalelo ku pua vuana linga va ka pangese ciseya ni nguetu mbasiya ya nkengelezi na mikono yaco. (Ezundu 38:8) Citava tutalelo va pandele ku tu sangununa linga va hase ku puisamo vutumbe vuaco.